

BASISPRESENTATIE

Agenda

- Wat is een collectie?
- Onderverdeling collecties
- Wat is een collectieplan?
- Wat is een collectieplan **niet**
- Overlopen van de verschillende stappen

Wat is een collectie?

- Gestructureerd geheel
 - Van erfgoedobjecten of -data
 - Waartussen een aanwijsbaar verband bestaat
 - Thema
 - Herkomst °
 - Materiaaltype
 - Soort objecten
 - ...
 - Mogelijk hybride
 - Digitaal en fysiek, originelen en kopieën
- ° Archiefbestand → 'deelcollectie' van de collectie van de bewaarinstelling

Onderverdeling collecties

- Collectie → Deelcollecties
 - Altijd hiërarchisch
- Gerelateerde collecties
 - = Gedeelde herkomstgeschiedenis
 - ≠ Thematische of materiële overeenkomsten

Deelcollecties van een fictieve erfgoedinstelling

Wat is een collectieplan?

= een document dat inzicht geeft

- 'Een goed collectieplan is meer dan alleen een beschrijving van de collectie. Het geeft inzicht in *wat de instelling met de collectie wil*: visie, strategie, aanpak: waarom, voor wie, hoe...'

Wat is een collectieplan niet

Stenen tafels

→ Het is een kader

Een blok aan uw been, een zoveelste planlast

→ Eenmaal klaar, enkel actualiseren --> distilleren van actieplannen, rapporten, jaarverslagen

Is iets dat op zichzelf staat

Best afgestemd met beleidsmatige cyclus (beleidsplan, BBC)

100 pagina's waarmee je iemand kan doodslaan

Less is more

Stappenplan collectiebeleidsplan

- Stappenplan:
 - (1) Doel
 - (2) Beschrijving v/d collectie
 - (3) Huidig collectieprofiel
 - (4) Gebruikers & dienstverlening
 - (5) Prioriteiten toekomstig collectiebeleid
 - (6) Samenwerking met andere instellingen
- Het is een leidraad, geen bijbel: flexibele invulling.
- Voor fysieke/analoge en digitale collecties/digital born.

(1) Doel collectieplan

- Doel en context van het plan:
 - organisatiecontext: eigen beleidsplan (missie, visie), bestuur (stad, provincie, inrichtende macht...)
 - beleidscontext: CED (kwaliteitslabel), andere decreten, lokale beleidskaders, archiefwetgeving...
- Omgevingscontext
 - welke erfgoedgemeenschappen, stakeholders
 - evoluties en trends
- Doel(en) v/h plan: wat wil je bereiken, veranderen, voor wie?
- Scope van het plan
 - Welke collecties (erfgoed scope), diensten...?
 - Periode (van/tot) plan?
 - Voor wie is het plan bedoeld? (communicatie)

(2) Beschrijving v/d collectie

- Beschrijving onderdelen en omvang v/d collectie:
 - Korte historiek (herkomst en positionering)
 - Onderdelen v/d collectie (algemeen/hoofdpijnen, fysiek/digitaal/digital born)
 - volgens materiaalsoort (aard v/d drager) en materiaaltipe (gedrukte publicaties, archieven, objectcollecties, beeldmateriaal...)
 - Cijfers omvang/aangroei v/d collectie(onderdelen)
 - Detailbeschrijving op deelcollectieniveau (indien beschikbaar)
(zie volgende slide)

(2)bis Detail collectiebeschrijving

- Beschrijving van de (deel)collecties, bv. volgens type (aard, vorm, drager), omvang, thema, periode, plaats, taal, herkomst/eigendom...:
- Beschrijving van de fysieke staat (conditie, bewaaromstandigheden)
 - Apart collectiebehoudsplan?
- Beschrijving van de status inventarisatie/digitalisering
 - Apart digitaliseringsplan/programma?
- Inschaling niveau v/d collectie (waardering)
 - Impliceert collectie-evaluatie oefening/expert view
 - Niet noodzakelijk

(3) Huidig collectieprofiel

- Kernachtige beschrijving van:
 - Beschrijving en evaluatie van het huidige verwervingsbeleid (schenkingen...)
 - Analyse sterktes en zwaktes v/h beleid
 - Collectie-indeling (inhoudelijke focus of profiel):
 - Zwaartepunt(en) v/d collectie
 - Analyse sterktes en zwaktes v/d collectie

(4) Gebruikers en dienstverlening

- Beschrijving van:
 - Wie zijn de gebruikers (+ cijfers)
 - Gebruikersonderzoek? (resultaten)
 - Wat is het gebruik v/d (digitale) collecties (+ cijfers)
 - Consultatie, bruiklenen...
 - Hoe verloopt de dienstverlening (evaluatie)
 - Functies/valorisatie v/d (digitale) collectie:
 - Educatie, informatie, onderzoek, onderwijs, vrijetijd...
 - Valorisatie erfgoedwerking: tentoonstellingen, publicaties, maatschappelijke projecten...

(5) Prioriteiten collectiebeleid

- Formuleer op basis van (1), (2), (3) en (4) kernachtig:
 - Prioriteiten of **streefdoelen** voor het toekomstig collectiebeleid (waar willen we staan over x jaar en waarom? Wat moet er veranderen, enz.)
 - de **acties** om deze streefdoelen te realiseren voor:
 - Verwervingsbeleid (criteria (de)selectie, vormen van verwerving...)
 - Registratie en digitalisering
 - Bewaring, preventieve conservering
 - Duurzame ontsluiting (digitale leeszaal)
 - Ontwikkeling v/d dienstverlening
 - Erfgoedgerichte valorisatie
 - De **middelen** voor deze acties inschatten (personeel/financieel/infrastructureel) (cf beleidsplan)
- Evaluatie en bijsturing van het plan voorzien (werkinstrument)

(6) Samenwerking

- Beschrijf :
 - Positionering v/d collectie/de organisatie
 - Netwerken / overlegplatformen
 - Partners (lokaal, regionaal, internationaal? ...)
 - Samenwerkingsmogelijkheden:
 - Met wie samenwerken?
 - Voor welke acties?
 - Hoe?
 - (Relatie met beleidsplan)

Minder is meer - 1

Stap 1: context, doel en scope	Aantal pagina's
1.1. Interne organisatiecontext	Max. 2 pagina's
1.2. Externe omgevingscontext	Max. 2 pagina's
1.3. Doel	Max. 1 pagina
1.4. Scope	Max. 3 pagina's
Totaal	Max. 8 pagina's
Stap 2: Beschrijving van de collectie	Aantal pagina's
2.1. Geschiedenis van de collectie	Max. 2 pagina's
2.4. Inschaling	1 pagina
Totaal	+/- 8 pagina's
Stap 3: Huidig collectievormingsprofiel	Aantal pagina's
Stap 3.1: huidig selectie- en verzamelbeleid	Max. 1,5
Stap 3.2: evaluatie huidig collectieprofiel	Max 1,5
Totaal	Max 3 pagina's

Minder is meer - 2

Stap 4: Prioriteiten collectiebeleid	Aantal pagina's
Stap 4.1: Beschrijving van het gebruikersprofiel	Max. 1,5
Stap 4.2: Dienstverlening aan de gebruikers	Max. 1,5
Totaal	Max 3 pagina's
Stap 5: Prioriteiten collectiebeleid	Aantal pagina's
Stap 5.1: Formuleer prioriteiten	Max. 1,5
Stap 5.2: Evaluatie	–
Totaal	Max 1,5 pagina's
Stap 6: Samenwerking en netwerking	Aantal pagina's
Stap 6.1: Huidige netwerk en samenwerking	Max. 1,5
Stap 6.2: Samenwerking in de toekomst	Max. 1,5
Totaal	Max 3 pagina's